

Sigortalının Vefat etmesi halinde;

-Dul Eşine her halükarda hesaplanacak aylığının %50 si bağlanır.

-Aylık bağlanacak çocuk yoksa, çalışmayan veya kendi sigortalılığı nedeniyle emekli aylığı almayan dul eş'e aylığın %75'i bağlanır.

5510 Sayılı Kanun MADDE 34- Ölen sigortalının 33 üncü madde hükümlerine göre hesaplanacak aylığının;

a) (Değişik: 17/4/2008-5754/21 md.) Dul eşine % 50'si; aylık bağlanmış çocuğu bulunmayan dul eşine ise bu Kanununun 5 inci maddesinin birinci fıkrasının (a), (b) ve (e) bentleri hariç bu Kanun kapsamında veya yabancı bir ülke mevzuatı kapsamında çalışmaması veya kendi sigortalılığı nedeniyle gelir veya aylık bağlanmamış olması halinde % 75'i,

b) (Değişik: 17/4/2008-5754/21 md.) Bu Kanununun 5 inci maddesinin birinci fıkrasının (a), (b) ve (e) bentleri hariç bu Kanun kapsamında veya yabancı bir ülke mevzuatı kapsamında çalışmayan veya kendi sigortalılığı nedeniyle gelir veya aylık bağlanmamış çocuklardan;

1) 18 yaşını, lise ve dengi öğrenim görmesi halinde 20 yaşını, yüksek öğrenim yapması halinde 25 yaşını doldurmayanların veya,

2) Kurum Sağlık Kurulu kararı ile çalışma gücünü en az % 60 oranında yitirip malûl olduğu anlaşılanların veya,

3) Yaşları ne olursa olsun evli olmayan, evli olmakla beraber sonradan boşanan veya dul kalan kızlarının, her birine % 25'i,

c) (b) bendinde belirtilen çocuklardan sigortalının ölümü ile anasız ve babasız kalan veya sonradan bu duruma düşenlerle, ana ve babaları arasında evlilik bağı bulunmayan veya sigortalının ölümü tarihinde evlilik bağı bulunmakla beraber ana veya babaları sonradan evlenenler ile kendisinden başka aylık alan hak sahibi bulunmayanların her birine % 50'si,

d) (Değişik: 17/4/2008-5754/21 md.) Hak sahibi eş ve çocuklardan artan hisse bulunması halinde her türlü kazanç ve irattan elde etmiş olduğu gelirinin asgari ücretin net tutarından daha az olması ve diğer çocuklarından hak kazanılan gelir ve aylıklar hariç olmak üzere gelir ve/veya aylık bağlanmamış olması şartıyla ana ve babaya toplam % 25'i oranında; ana ve babanın 65 yaşın üstünde olması halinde ise artan hisseye bakılmaksızın yukarıdaki şartlarla toplam % 25'i,

oranında aylık bağlanır. **(Ek cümle: 21/3/2018-7103/66 md.)** Ancak, hak sahibi çocuklardan 18 yaşını, lise ve dengi öğrenim görmesi halinde 20 yaşını, yüksek öğrenim yapması halinde 25 yaşını doldurmayanların, bu Kanununun 4 üncü maddesinin birinci fıkrasının (a) bendi kapsamında sigortalı sayılmaları, bunlara aylık bağlanmasına engel oluşturmaz.

Sigortalı tarafından evlât edinilmiş, tanınmış veya soy bağı düzeltilmiş veya babalığı hükme bağlanmış çocukları ile sigortalının ölümünden sonra doğan çocukları, bağlanacak aylıktan yukarıda belirtilen esaslara göre yararlanır. Hak sahiplerine bağlanacak aylıkların toplamı sigortalıya ait aylığın tutarını geçemez. Bu sınırın aşılması için gerekirse hak sahiplerinin aylıklarından orantılı olarak indirimler yapılır.

- Bu Kanun kapsamında veya yabancı bir ülke mevzuatı kapsamında çalışmayan veya kendi sigortalılığı nedeniyle gelir veya aylık bağlanmamış çocuklardan;
- Çalışmayan ve kendi sigortalılığından dolayı Emekli aylığı almayan 18 yaşını, Lisede okuyor ise 20 yaşını, yüksek öğrenim yapması halinde 25 yaşını doldurmayan erkek çocuklarına %25

-Kurum Sağlık Kurulu kararı ile çalışma gücünün en az %60 oranında yitirip malul olduğu anlaşılan erkek veya kız çocuklarına,

-Yaşları ne olursa olsun evli olmayan, evli olmakla beraber sonradan boşanan veya dul kalan kızlarının,

Her birine %25 oranında aylık bağlanır.

-Başka aylık alan hak sahibi yoksa tek çocuğa %50 oranında aylık bağlanır.

-Ancak, hak sahibi çocuklardan 18 yaşını, lise ve dengi öğrenim görmesi halinde 20 yaşını, yükseköğrenim yapması halinde 25 yaşını doldurmamayanların, bu Kanunun 4 üncü maddesinin birinci fıkrasının (a) bendi kapsamında sigortalı sayılmaları, bunlara aylık bağlanmasına engel oluşturmaz

SGK Sitesi Sıkça Sorulan Sorulardan:

http://www.sgk.gov.tr/wps/portal/sgk/tr/emekli/sikca_sorulan_sorular/olum_ayligi

Soru:

12-2008 öncesi annemden 4/a'dan (SSK) kalan yetim aylığını alıyorum. 4/a'dan (SSK) emekli olmam halinde yetim aylığını almaya devam edebilir miyim?

Cevap:

Ölen sigortalının çocuklarına yetim aylığı bağlanabilmesi için 5510 sayılı Kanun veya yabancı bir ülke mevzuatı kapsamında çalışmamaları veya kendi sigortalılığı nedeniyle gelir veya aylık bağlanmamış olması gerekmektedir. 4/a'dan (SSK) yetim aylığı almakta iken 4/a'dan (SSK) emekli olan kişinin yetim aylığı kesilir.

-Yaşlılık aylığı ile birlikte, ölen eşinden dolayı da aylığa hak kazanan sigortalıya her iki aylığı ödenmeye devam edilir. Ama yukarıda belirtildiği gibi, %75'i değil %50 si ödenir bu sefer.

-Ana ve babasından ayrı ayrı aylığa hak kazanan çocuklara, yüksek olan aylığın tamamı, az olan aylığın yarısı, bağlanır.

- Hem eşinden, hem de ana ve/veya babasından ölüm aylığına hak kazananlara, tercihine göre eşinden ya da ana ve/veya babasından bağlanacak aylığı, bağlanır.

-Evliliğin ölüm nedeniyle sona ermesi durumunda sonraki eşinden de aylığa hak kazananlara tercih ettiği aylığı, bağlanır.

Ana babaya Aylık bağlama açısından;

Ana ve babaya aylık bağlanabilmesi için; diğer çocuklardan hak kazanılan gelir ve aylıklar hariç olmak üzere gelir ve/veya aylık bağlanmamış olması şartı aranmaktadır.

Yani Emekli aylığı alan veya çalışan ana babaya aylık bağlanmıyor.

Ana babaya Aylık bağlanması;

-Hak sahibi eş ve çocuklardan artan hisse bulunması halinde;

her türlü kazanç ve irattan elde etmiş olduğu gelirinin asgari ücretin net tutarından daha az olması ve diğer çocuklarından hak kazanılan gelir ve aylıklar hariç olmak üzere gelir ve/veya aylık bağlanmamış olması şartıyla ana ve babaya toplam % 25'i oranında;

Ana ve babanın 65 yaşın üstünde olması halinde ise artan hisseye bakılmaksızın yukarıdaki şartlarla toplam % 25'i, oranında aylık bağlanır.

-Birden fazla çocuğundan aylığa hak kazanan ana ve babaya en fazla ödemeye imkân veren ilk iki dosyadan yüksek olan aylığın tamamı, düşük olan aylığın yarısı, bağlanır.

-Hak sahiplerine bağlanacak aylıkların toplamı sigortalıya ait aylığın tutarını geçemez. Bu sınıрын aşılması için gerekirse hak sahiplerinin aylıklarından orantılı olarak indirimler yapılır.

Emekli Sandığı iştirakçisi babadan (anneden) ve 4/b (Bağ-Kur) sigortalısı anneden (babadan) ayrı ayrı ölüm aylığına hak kazanılması durumunda her iki aylık tamdan ödenir

Emekli Sandığı iştirakçisi babadan (anneden) ve 4/a (SSK) sigortalısı anneden (babadan) ayrı ayrı ölüm aylığına hak kazanılması durumunda her iki aylık tamdan ödenir.

Emekli sandığı kapsamında yetim aylığı alanlardan anne ya da babası 01 Ekim 2008 tarihinden önce vefat eden ve bu kapsamda yetim maaşı alanlar sigortalı çalışsalar bile aylıkları kesilmez. Aynı şekilde bu kapsamda aylık alanlar işyeri açsalar ve ya bağıkurlu olsalar bile aylıkları devam eder. Burada kız çocukları için yaş şartı aranmamakta iken erkekler en fazla 25 yaşına kadar aylık alabilmektedir.

Emekli sandığı kapsamında yetim aylığı alan çocuklardan ise anne veya baba 01 Ekim 2008 tarihinden önce vefat ettiyse işyeri açsalar da aylık kesilmez.

Emekli sandığından yetim maaşı almakta olan hak sahibi sigortalı olarak çalışmaya başlarsa ne olur ?

Burada iki tarih ön plana çıkmakta.

Emekli Sandığına tabi Anne ya da baba **01 Ekim 2008 tarihinden sonra** vefat ettiyse hak sahibi yetim kız çocuğu sigortalı olarak çalışmaya başlarsa aylık kesilir. Tek istisna üniversitede okuyan ve 25 yaşını tamamlamamış olanlar için geçerlidir. Öğrenim gören ve 25 yaşını tamamlamamış olanlardan emekli sandığı kapsamında aylık alanlar sigortalı çalışsa bile aylıkları kesilmez.

Anne ve ya babası **01 Ekim 2008 tarihinden önce vefat eden** ve emekli sandığından ölüm maaşı alan haksahipleri sigortalı çalışsalar bile maaşları kesilmez.. Bu durumda olanların sadece emekli sandığı kapsamında çalışmaya başlamaları ya da evlenmeleri durumunda aylıkları kesilir.

Ölen Eşinden dolayı dul maaşı alanların durumu farklıdır;

Eş tek başına aylık alıyorsa bu durumda maaş hissesi %75'tir. Sigortalı çalışması durumunda maaş hisse oranı %50'ye düşer.

Eğer dul eşten başka maaş alan varsa bu durumda maaş hissesi %50 olur. Sigortalı çalışma durumunda aynı maaşı almaya devam eder yani hisse oranı %50'de kalır.

Her halükarda sigortalı eş ölen dul eş için sigortalı çalışma durumunda maaş bağlama oranı %50'dir.

Kardeşlerde Yetim Maaşı;

Çocuklarda maaş hissesi %25'tir. Tek çocuk kalana kadar bu hisse değişmez ve %25 oranında ödenir. Örneğin anne ve iki kardeş maaş alırken kardeşlerden birisinin aylıktan çıkması durumunda bu aylık diğer kardeşe geçmez. Ancak maaş alan tek çocuk kalması durumunda hisse oranı %50'ye çıkar.

Ölüm Aylığı, yani Dul ve Yetim Aylığı Alanların Durumu

Dul Aylığı Alanların Çalışması;

Vefat eden eşi üzerinden dul aylığı alan kişinin çalışması halinde aylığı kesilmez. Aylık bağlanma oranları şu şekildedir. Aylık bağlanacak çocuk yoksa, çalışmayan veya kendi sigortalılığı nedeniyle emekli aylığı almayan Dul Eş'e hesaplanan aylığın %75'i bağlanır. Ancak dul aylığı alan eş çalışıyorsa aylığı yüzde 75 üzerinden değil, yüzde 75 üzerinden ödenir.

Yetim Aylığı Alanların Çalışması;

Genel olarak vefat eden anne – babası üzerinden yetim aylığı alan çocuğun çalışması halinde yetim aylığı kesilir. Ancak bunun bazı istisnaları olup, bu istisnalar şu şekildedir;

– 5510 sayılı Kanununun 5 inci maddesinin birinci fıkrasının (a), (b) ve (e) bentleri kapsamında sadece bazı sigorta kollarına tabi yani kısmi sigortalı olarak çalışanların yetim aylığı kesilmez. (Örneğin, çırak ve stajyerler)

– Yetim aylığı alıp aynı zamanda öğrenci olan çocukların yetim aylıkları, çalışmaları bile belli bir yaşa kadar kesilmez.

– Emekli Sandığı kapsamında yetim aylığı alan çocuğun sadece Emekli Sandığı (4/c) kapsamında çalışması halinde yetim aylığı kesilir.

Çocuğu Üzerinden Ölüm Aylığı Alan Ana-Babanın Çalışması

Ölen çocukları üzerinden ana – babaya ölüm aylığı bağlanması şartlarından biri de aylık gelir durumu şartı olup, çalışması halinde aylık geliri brüt asgari ana – babanın her türlü kazanç ve irattan elde etmiş olduğu aylık gelirinin asgari ücretin net tutarına ulaşması veya geçmesi halinde ölüm aylığı alma şartını kaybedeceklerinden, aylıkları kesilir.

Emekli Sandığı Kapsamında Dul ve Yetim Aylığı Alınabilecek Durumlar

Babası veya eşi emekli sandığı emeklisi veya sigortalısı iken vefat eden kişinin durumu Bağ-Kur veya SSK sigortalılarına göre farklılık göstermekte olup, bu şekildeki eş veya çocuk aşağıda belirtilen hal ve durumlarda eşi ya da babası üzerinden ölüm (dul veya yetim) aylığı alabilir.

Kaynak SGK'nın internet sitesinde yer alan soru – cevaplar:

– 4/1-a (SSK) kapsamında çalışan yetim kız çocuğu veya malul durumdaki erkek çocuğu, emekli sandığı sigortalısı iken vefat eden babası üzerinden, babasının çalışma süresi de yeterliyse, yetim aylığı alabilir.

– 4/1-a (SSK) kapsamında çalışan kişinin devlet memuru olan eşinin vefat etmesi halinde, eşinin çalışma süresi de yetiyorsa, dul aylığı alabilir.

– SSK kapsamında dul aylığı alan kız çocuğu, Emekli Sandığı sigortalısı babasının vefat etmesi halinde aynı zamanda babası üzerinden yetim aylığı da alabilir.

– SSK emeklisi olan kız çocuğu, Emekli Sandığı emeklisi babasının vefat etmesi halinde ayrıca babası üzerinden yetim aylığı alabilir.

– Eşinden dolayı Bağ-Kur kapsamında dul aylığı alan kız çocuğu, Emekli Sandığı kapsamındaki babasının vefat etmesi halinde aynı zamanda babası üzerinden yetim aylığı da alabilir.

– Bağ-Kur kapsamında çalışan kadın sigortalı, devlet memuru iken vefat eden eşinden dolayı, eğer eşinin çalışma süresi de yeterliyse, dul aylığı alabilir.

– 4/1-c (Emekli Sandığı) kapsamında çalışan kız çocuğu Emekli Sandığından yetim aylığı alamaz. Buna karşılık 4/1-c (Emekli Sandığı) kapsamında çalışan kadın, Emekli Sandığı emeklisi iken vefat eden eşinden dolayı % 50 oranında dul aylığı alabilir.

Ortak Konular:

4/1-c (emekli sandığı) kapsamında çalışan birinin vefat etmesi halinde eşine veya çocuklarına dul veya yetim aylığı bağlanabilmesi için en az beş yıllık çalışma süresinin bulunması gerekir.

Ayrıca kadınlara dul aylığı veya kız çocuklarına yetim aylığı bağlanabilmesi için evli olmamaları gerekir. Erkek çocuklarına da 18 yaşını, lise ve dengi öğrenim görmesi halinde 20 yaşını, yüksek öğrenim yapması halinde ise 25 yaşını doldurmamış olmaları şartıyla yetim aylığı bağlanır.

Erkek çocuğunun bu yaştan sonra yetim aylığı alabilmesi için çalışma gücünü en az % 60 oranında yitirmiş, yani malûl olması gerekir.

Öte yandan bu ayrıcalıklı durum 1 Ekim 2008 öncesi işe girmiş olan Emekli Sandığı sigortalılarının eş ve çocukları için geçerli olup, 1 Ekim 2008 veya sonrasında işe giren Emekli Sandığı (4/1-c) sigortalılarının eş ve çocukları çalışmaları veya gelir aylık almaları durumunda ayrıca dul veya yetim aylığı alamazlar, yani bu yönüyle SSK ve Bağ-Kur kapsamındakilerle aynı şartlara tabidirler. (isvesoyalguvenlik.com)